

søges under Tet, saa at den Retsbetjent blev den competente, under hvem det meste Hartkorn forterer. I Placaten 12te Marts 1828 har man netop i Tiendematerien en Henvisning til en saadan Regel; ligeledes finder jeg det urigtigt, naar § 4 imod Slutningen, for det Tilfælde at der reises Indsigelser mod Fortegnelsens Rigtighed, fastsætter, at der da skal reises ligesaamange Sager, som der er Parter. Hvorfor ikke ogsaa her lade det blive ved Lovudkastets Tanke og lade de Forskjellige, der have reist Indsigelserne, faae dem afgjorte under een og samme Sag, og saaledes ogsaa i dette Tilfælde lade Tiendeieren have den Fordeel, at kunne ved een Dom faae Afgjørelse for flere Tiendeplichtiges Vedkommende. Jeg turde have endnu flere Betænkeligheder ved Lovforslaget, men hvad jeg har anført, troer jeg er det Væsentlige, og paa Enkeltheder skal jeg ikke indlade mig nu, da jeg anseer det nødvendigt, at Lovudkastet bliver undergivet Prøvelse i et Udvalg.

Willing: Hvis den høitærede Minister havde forelagt et Lovforslag til Afløsning af Tienden, troer jeg, at han derved ikke alene vilde have handlet i Grundlovens And, men at han vilde have efterkommet et berettiget Folkeønske. Da det imidlertid ikke foreligger, skal jeg ikke videre gaae ind paa et slikt Lovforslags Hensigtsmæssighed og Nytte. Det Forslag, her er fremkommet, har vistnok ogsaa sine Goder i mange Henseender, idet det søger at fordele Tienden ligelig. Ved Gjennemlæsningen af Forslaget har jeg imidlertid kun fundet Tiendetageren og Eierne omtalte, men jeg har hverken hørt eller seet Brugeren berørt. Jeg veed derfor ikke, om Lovforslaget kun ene og alene omfatter Selveierne — hvad der mulig kunde være en Feiltagelse fra min Side — eller om det ogsaa har til Hensigt at omfatte de Andre, hvor Misligheder saa ofte finde Sted. Jeg skal henlede Opmærksomheden paa § 2, som bestemmer, hvorledes Tiendefordelingen skal finde Sted, og foreskriver, at der skal optages en Fortegnelse over, hvormegen Tiende der hviler paa hver Eier af Jord, og at den derefter skal ligge til almindeligt Eftersyn for disse. Men nu forekommer der Tilfælde, hvor

Tiendetageren og Eierne ere een og samme Person, og da er der efter min Mening ingen Bestemmelse om, hvorledes Controlsen skal føres. Jeg tillader mig ogsaa strax at bemærke, at jeg ikke veed, om Forslaget omfatter Fæsteforholdene. Hvis dette ikke er Tilfældet, vil Lovforslaget ikke faae en saa omfattende Virkning, og det kan ikke nægtes, at der paa Fæstegodserne finde store Misligheder med Hensyn til Tienden Sted. Jeg har som Voldgiftsmand ved Hoveriasløsningen hørt rig Keilighed til at erfare det. Jeg har seet Fæstebreve, hvor Fæstere, selv om han skal afgive 6—7 Skjæpper eller endog 1 Tønde Hartkorn, foruden skal svare de gamle Skatter, alle andre Afgifter og den fulde Tiende. Vel have Eierne ved at udstede saadanne Fæstebreve ogsaa sat en lille Godtgjørelse for — som jeg antager — at have deres Rhyg fri i saa Henseende, hvis jeg maa bruge dette Udtryk. Jeg kunde dog ønske, at den høitærede Minister vilde udtale sig om, hvorvidt saadanne Contracter ere stridende mod de bestaaende Retsforhold. Jeg troer saaledes, at det vilde være meget ønskeligt, om Lovudkastet ogsaa kunde komme til at omfatte Fæsteforholdene, da der ofte steer Udstyknung ved, at der tages Jord fra Gaardene. Jeg har troet at burde henlede Thingets Opmærksomhed derpaa, for at Loven om muligt — selv om den ogsaa derved skal faae en noget forandret Titel — kunde komme til at omfatte alle Landbosforholdene.

Indenrigsministeren: Hvorvel denne Lov hører til dem, som jeg har foresundt, seer jeg mig dog istand til at give en Oplysning om dens Genesis, hvoraf det vil fremgaae, at § 10 ikke ex post facto er kommen til som et Appendix, men paa en Maade er den første Paragraph i Loven. Jeg har nemlig fundet ved Sagens Aftryk, at den er sat i Bevægelse ved en Skrivelse fra en Stiftsøvrighed af 27de Januar 1860, hvori der gjøres opmærksom paa den store Vanstællighed, hvori Stiftsøvrigheden allerede besandt sig og med hver Dag mere vilde komme med Hensyn til de i Præmisserne udviklede Forhold. Da Tiendeforeningerne nemlig kun lyde paa den ved Afslutningen efterterende Eiers Navn, men ikke nærmere knytter